

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget

vedtoges med 131 stemmer (S, KF, V, SF, RV, CD, KRF, VS og Arne Bjerregaard (UP)) mod 4 (FP).

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

9) Tredje behandling af lovforslag nr. L 190:

Forslag til lov om ophævelse af lov om tillæg til borgerlig straffelov angående forræderi og anden landsskadelig virksomhed m.fl. love.

Af Tinning (VS) m.fl.

(Fremsat 30/1 87. Første behandling 18/3 87. Betænkning 19/5 87. Anden behandling 26/5 87).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Tinning (VS):

Jeg tog ikke ordet under andenbehandlingen; der var ikke nogen grund til at trække behandlingen af sagen i langdrag. (*Munterhed*). Men jeg synes, at Socialdemokratiets ordfører, hr. Jimmy Stahr, som for min skyld gerne må være den eneste, der blander sig i debatten, skylder os et indlæg på bare et par minutter, inden vi går til afstemning.

Vi har foreslået, at man ophæver det såkaldte straffelovstillæg, som bl.a. rummer resterne af dødsstraf i dansk lovgivning. Det forslag får støtte fra SF og fra Det Radikale Venstre, og det er vi glade for. Socialdemokratiets ordfører, som dermed bliver afgørende, sagde under førstebehandlingen – der var lidt polemik, men det er der ingen grund til at gøre noget ud af – sp. 9165:

» ... men jeg skal gerne svare, at det, jeg sagde, var, at vi ville diskutere sagen i udvalget.«

Nu er det ikke min eller andres opgave at referere, hvad der foregår under udvalgsarbejdet. Derfor kan hverken offentligheden eller Tingets øvrige medlemmer vide, hvad der ligger bag, når der i betænkningen blot står, at et flertal indstiller lovforslaget til forkastelse. Det flertal omfatter også Socialdemokratiet.

Vi står her med en sag, der bl.a. drejer sig om at fjerne resterne af dødsstraffen i dansk lovgivning, et temmelig principielt spørgsmål, må man sige, og den socialdemokratiske ordfører har indtil nu kun sagt én eneste ting om det, nemlig at han godt vil diskutere sagen i udvalget, hvor ingen andre har nogen mulighed for at vide, hvad der foregår. Derfor synes jeg, at hr. Jimmy Stahr kort skulle fortælle offentligheden, hvad det er, der får Socialdemokratiet til at vende sig imod et forslag, der går ud på at fjerne resterne af dødsstraffen i dansk lovgivning. Hvad er argumenterne, når Socialdemokratiet vil stemme imod? Jeg synes, det er af betydning at få det frem.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslaget

forkastedes, idet 28 (SF, RV, VS og Poulsgaard (FP)) stemte for, 96 (S, KF, V, CD, FP, KRF og Arne Bjerregaard (UP)) imod.

Den næste sag på dagsordenen var:

10) Anden (sidste) behandling af beslutningsforslag nr. B 148:

Forslag til folketingsbeslutning om forbud mod at afskedige gravide kvinder og kvinder og mænd på barselorlov m.v.

Af Helle Degn (S) m.fl.

(Fremsat 19/3 87. Første behandling 8/4 87. Betænkning (omtrykt) 27/5 87).

Der var stillet 5 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Ændringsforslagene sattes først til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Ændringsforslag nr. 1-5
vedtoges uden afstemning.

Forslaget som helhed sattes derefter til forhandling.

Forhandling

Arbejdsministeren (Henning Dyremose):

Jeg er såmænd lige så forbavset som formanden over, at ikke nogen af ordførerne melder sig, men jeg vil alligevel gerne gøre et par bemærkninger. Jeg vil for det første gerne udtrykke min glæde over, at det har vist sig, at der var et flertal, som gik imod forslagsstillernes oprindelige forslag om et generelt forbud mod at afskedige gravide kvinder og kvinder og mænd på barselorlov. Det synes jeg er godt, for dermed bevæger vi os ind i den del af diskussionen, hvor der var bred vilje til at se på sagerne. Vi har fået en betænkning, hvor der er tre forskellige mindretal, og sådan som jeg læser indstillingerne fra de tre mindretal, forfølger samtlige mindretal de samme mål; de er på de gravide kvinders side og på børnefamiliernes side. Men man har i spørgsmålet om metoder til at fremme de gravide kvinders og børnefamiliernes situation vurderet forskelligt, og jeg tror, at man i vid udstrækning har vurderet forskelligt, fordi man har arbejdet under tidspres i forbindelse med de stillede ændringsforslag.

Jeg synes ikke, tiden er inde til at gå i detaljer om de enkelte ændringsforslag, som nu er vedtaget. Det er klart, at når de er vedtaget af et flertal i Folketinget, er jeg indstillet på at komme med de nødvendige lovforslag, men jeg forudskikker allerede nu, at mindretallet, som består af regeringspartiernes repræsentanter, har forudset nogle problemer, som flertallet ikke rigtig har forudset. Selv om der kommer et lovforslag, som i ånd er i overensstemmelse med flertallets vedtagelse, forudser jeg, at der bliver diskussion om, hvorvidt det rent faktisk kan gennemføres. Jeg synes, vi skal tage den diskussion på det tidspunkt, og jeg håber, at når den kommer, kan vi, fordi der foreligger et gennemarbejdet lovforslag, på det tidspunkt vedtage det i

bred enighed, for det synes jeg sagen er bedst tjent med.

Der er et enkelt af punkterne, som jeg som minister vil være nødt til at bede forslagsstillerne om hjælp med, når jeg skal i gang med forberedelsen af lovforslaget. Det er spørgsmålet vedrørende en forsikringsordning. Jeg forstod ikke under første behandling, hvordan man skulle tegne forsikringen, og hvem der skulle gøre det, og hvem der skulle have lyst til at gå ind i den. Der er ikke sket noget under udvalgsbehandlingen, som har øget min forståelse af det. Derfor er jeg bange for, at hvis jeg skal give et kommissorium for et udvalgsarbejde, f.eks. om, hvordan en sådan forsikringsordning skal formuleres, vil det ikke blive et ordentligt kommissorium. Derfor vil jeg tillade mig at henvende mig til forslagsstillerne med henblik på at få hjælp til at definere kommissoriet, sådan at der ikke, når vi kommer frem til den egentlige sagsbehandling, kommer unødigt kritik af, at kommissoriet var forkert formuleret. Jeg håber, at forslagsstillerne vil være imødekommende og vil medvirke til at definere det kommissorium, sådan at det bliver hensigtsmæssigt også ud fra forslagsstillernes synspunkt.

Så vil jeg også fremhæve, som jeg allerede gjorde ved førstebehandlingen, at jeg mener, at regler om beskyttelse af gravide og barslende ikke bør fastsættes i ligebehandlingsloven, men bør fastsættes i barselorlovsloven, således som det i øvrigt allerede gøres i dag.

Jeg kan kort nævne en enkelt principiel forskel mellem barselorlovsloven og ligebehandlingsloven. Barselorlovsloven beskytter alle lønmodtagere mod opsigelse begrundet i graviditet, barsel og adoption, medens ligebehandlingsloven beskytter mod opsigelse af de nævnte årsager, hvis der er tale om forskelsbehandling af mænd og kvinder. Det betyder f.eks., at det ikke vil være i strid med ligebehandlingsloven at opsiges en kvinde, der arbejder på en ren kvindearbejdsplads, på grund af graviditet, mens det vil være i strid med barselorlovsloven, og derfor føler jeg, at en ændring af barselorlovsloven snarere er det, som forslagsstillerne har brug for, hvis den hensigt, der ligger i beslutningsforslaget, skal gennemføres.

Derfor vil jeg tillade mig, hvis ikke der bliver gjort indsigelser imod det under debatten her, at fortolke beslutningen på den må-

[Arbejdsministeren]

de, at jeg vil komme med et lovforslag vedrørende barselorlovsloven. Det er lige så klart, at hvis der bliver gjort indsigelse, må jeg tage fat på ligebehandlingsloven, indtil jeg måtte kunne forhandle mig frem til en forståelse med forslagsstillerne om, at det altså var den anden lov, der skulle ændres. Det tror jeg nemlig er det rigtige, hvis vi skal nå det mål, der er opstillet.

Så er det også klart, at det er et lovforslag, som i høj grad vedrører forholdene på arbejdsmarkedet. Jeg forestiller mig, at i hvert fald den del af flertallet, som Socialdemokratiet repræsenterer, er indforstået med, at dette lovforslag vedrørende arbejdsmarkedets forhold på helt sædvanlig vis skal drøftes med arbejdsmarkedets parter, at vi under lovforberedelsen drøfter det med bl.a. LO og DA, og at vi på sædvanlig vis i denne type sager hører Ligestillingsrådet. Idet jeg regner med, at den enighed er til stede, skal jeg stilfærdigt henlede opmærksomheden på, at netop LO og DA og Ligestillingsrådet er i bedre overensstemmelse med den mindretalsudtalelse, der er kommet fra regeringspartierne, end med forslagsstillerne. Men vi kommer med det nødvendige lovforslag, og jeg regner med, at Socialdemokraterne på sædvanlig vis vil være med til at høre arbejdsmarkedets parter.

Helle Degn (S):

Modsat ministeren må jeg på de gravide kvinders vegne vel sige, at jeg synes, det er sørgeligt, at Folketingets partier ikke i fællesskab kan enes om at lave en effektiv lukning af muligheden for, at gravide kvinder og også forældre på barselorlov afskediges. Jeg mener, der er brug for et egentligt forbud, men må tage til efterretning, at der i Folketinget ikke er flertal for det, og det kan jeg kun beklage.

Men der er opnået nogle andre fordele for de gravide kvinder og for de unge forældre på barselorlov, som ikke skal være ufortalte, og jeg synes, det er fint, at vi kan få vendt bevisbyrden, at vi kan få strammet vedrørende godtgørelsesvilkårene.

Jeg vil sige til ministerens bemærkninger om en forsikringsordning, at jeg synes, det var en invitation til en nærmere drøftelse af fastlæggelse af et kommissorium, som vi meget gerne tager imod. Jeg synes, det vil være

en god ting, da dette med graviditet og barselorlov bliver brugt som argument imod kvinderne: det er økonomisk belastende for en arbejdsgiver, det er vanskeligt at tilrettelægge arbejdsprocesser osv. Derfor tror jeg, det er fornuftigt at få lavet en forsikringsordning for arbejdsgivere, og vi er meget villige til sammen med ministeren at gå ind i en fortolkning af kommissoriet.

Den sidste bemærkning, jeg skal gøre til ministeren her, drejer sig om, hvorvidt der skal fremsættes forslag om ændringer i ligebehandlingsloven og/eller i lov om barselorlov. I første omgang drejer dette forslag sig om justeringer i lov om ligebehandling; det var selvfølgelig forslagsstillerens oprindelige idé, og det er det fortsat. Hvad der derudover måtte komme af følgevirkninger og konsekvensændringer, justeringer og gode forslag fra arbejdsministeren også om ændringer i lov om barselorlov, vil Socialdemokratiet selvfølgelig se positivt på.

Carsten Andersen (SF):

Ethvert skridt i den rigtige retning er bedre end at stå stille eller at gå et skridt i den forkerte retning, og jeg mærkede mig, at arbejdsministeren gav udtryk for, at der faktisk var bred enighed om et fælles mål i denne sag, men at vi ikke kunne tage så stort et skridt, som forslagsstillerne havde ønsket, nemlig at vi fik stadfæstet et reelt forbud mod afskedigelse af gravide.

Ministeren var lidt i tvivl om, hvorvidt det reelt kan lade sig gøre, men det kan det selvfølgelig, og vi har da også set, at i andre lande kan det lade sig gøre. Nuvel, vi nåede så langt som til dette, og det synes vi fra SFs side også er et væsentligt og godt skridt.

Vi vil godt give tilsagn om at bidrage med hjælp dels til formuleringen af et kommissorium, dels til, hvordan man kan udarbejde en forsikringsordning. Jeg skal ikke her komme med gode ideer, men i alle tilfælde vil vi godt gå ind i et konstruktivt arbejde.

Ministeren ønskede også et svar med stillingtagen til barselorlov og ligestillingslov. Vi mener det alvorligt, at det drejer sig om ligestillingsloven, og skulle det få konsekvenser for lov om barselorlov, så lad os se på det og samarbejde det.

Vi vil også godt medvirke til, at spørgsmålet drøftes med arbejdsmarkedets parter. Vi er

[Carsten Andersen]

da enige i, at dette forslag skal drøftes med arbejdsmarkedets parter og eventuelt også rettes ind efter nogle af de konkrete problemstillinger, der peges på, men vi vil gøre opmærksom på, at resultatet ikke skal være afhængigt af arbejdsmarkedets parters udsagn. Vi er fra SF's side måske nok parate til at tage en diskussion med arbejdsmarkedets parter, men vi anser dette spørgsmål for at være vigtigere, end det er at være enig med arbejdsmarkedets parter i alle detaljer.

Lone Dybkjær (RV):

Da mit partis ordfører ikke kan være til stede, skal jeg komme med nogle bemærkninger i forbindelse med det foreliggende forslag, og jeg vil godt starte med at takke arbejdsministeren for hans imødekommenhed med hensyn til at drøfte kommissorier, og hvordan vi overhovedet skal tilrettelægge arbejdet. Den synes jeg er meget tilfredsstillende.

Så var der forskellige andre ting, der kunne kommenteres, men som allerede er blevet kommenteret, så jeg vil bare gøre nogle bemærkninger om forsikringsordningen, idet arbejdsministeren specielt sagde, at han ikke forstod, hvad der mentes med den.

Vi skal nok drage en parallel til det offentlige system, hvor vi jo også har et initiativ i øjeblikket. Det, der er kernen i det, er, at det offentlige faktisk kun dækker ved hjælp af dagpenge, mens man meget ofte fra arbejdsgiverside skal dække ved hjælp af hele overenskomsten og altså give fuld løndækning, i hvert fald i en del af perioden. Det vil sige, at så snart der er tale om medarbejderes fravær som følge af graviditet og/eller barselorlov, bliver der tale om en reel udgift for arbejdsgiveren, og jeg tror, at det er med til at blokere for ansættelse af kvinder; derfor synes jeg – og det er det, der fremgår af forslaget her – at det vil være rigtigt, at vi nu undersøger, hvad vi kan gøre for fuldt ud at dække arbejdsgiverens udgifter, i hvert fald i forbindelse med lønnen. Når vi siger, at det skal være en undersøgelse, er det, fordi vi er opmærksomme på, at det er overenskomst, og dermed har arbejdsgiveren indirekte fået en eller anden – men den er indirekte – kompensation. Jeg tror altså, vi er nødt til at lave et andet system nu, hvor det er sådan, at der er fuld dækning. Man kan så diskutere, om

man skal gå så vidt, at man overdækker. Det kunne jeg sådan set godt ønske at man gjorde, sådan at det i hvert fald var mindst lige så fordelagtigt at ansætte en kvinde som en mand, altså en kvinde, der havde mulighed for at blive gravid.

Det er det, der ligger i forsikringsordningen, men det er jo kompliceret, fordi det er en del af overenskomsterne, men flertallet føler altså, at det på nuværende tidspunkt er nødvendigt, at vi meget direkte kompenserer, således at vi ikke i forbindelse med alle kvindeansættelser skal høre, hvilke store tab arbejdsgiverne lider i forbindelse med graviditeter og barsler.

Jeg tror, vi er nødt til at tage konsekvenserne nu i det praktiske. Det er ikke nok at lide på den gode vilje og på, at landet har almindelig interesse i, at der også er nogle børn i fremtiden, osv. Vi kommer til at give arbejdsgiverne en kompensation for graviditets- og barselorlovsfravær, og det er det, der skal ligge i den ordning. Om det så skal være en forsikringsordning eller vi kan finde et andet system, ved jeg ikke, men lad os undersøge mulighederne. Jeg håber, at jeg sådan nogenlunde har forklaret, hvad det handler om.

Elisabeth Bruun Olesen (VS):

Arbejdsministeren sagde, at vi alle sammen forfølger det samme mål, at vi alle sammen er på de gravides og børnefamiliernes side, men at vi er uenige i vurderingen af metoden og af, hvad der skal gøres.

Jeg opfatter det på en måde som en invitation til, at vi sammen skal gøre noget ved det. Det skal ikke være nogen hemmelighed, at VS synes, der bliver gjort for lidt, at den omvendte bevisbyrde er for lidt, og når et forbud kan lade sig gøre i andre lande i Norden, bl.a. i Norge, og også i Frankrig, hvor der er totalt forbud mod at afskedige gravide kvinder uanset begrundelsen, forstår vi for så vidt ikke, hvorfor det ikke også skulle kunne lade sig gøre i Danmark.

Vi havde selvfølgelig helst set det forslag, men har noteret os, at der ikke er politisk flertal for det, og så synes vi da, det er godt, at man i det mindste er kommet et lille skridt videre, så det bliver den omvendte bevisbyrde.

[Elisabeth Bruun Olesen]

Jeg mener selvfølgelig, at man godt kan drøfte spørgsmålet med arbejdsmarkedets parter, men jeg mener ikke, at arbejdsmarkedets parter skal have vetoret. Jeg mener ikke, at de, for at sige det ligeud, noget forstokkede gamle mænd – man kan godt være gammel af sind, selv om man ikke er det af år – der sidder i LOs top og i DAs top, skal have nogen som helst form for vetoret. De skal vide, at der er et politisk flertal herinde i Folketinget, der ønsker at forbedre forholdene for gravide kvinder og for børnefamilierne, og at de ikke kan blokere ved at sige, at det vil de ikke være med til. Selvfølgelig skal de inviteres, og selvfølgelig skal de være med til at prøve at finde ud af, hvordan man gør det mest hensigtsmæssigt, men der bliver ikke tale om nogen vetoret, heller ikke for LO.

Pia Kjærsgaard (FP):

Man har lov til at håbe, at når dette beslutningsforslag skal udmøntes i lovforslag, ser folketingsflertallet anderledes ud, end det gør på nuværende tidspunkt.

Jeg kan godt sige til arbejdsministeren, at vi kan støtte, at man stemmer imod lovforslaget, når det foreligger i sin endelige udformning, og det gør vi naturligvis også vedrørende dette beslutningsforslag.

Efter at have hørt ordførerne heroppe, må jeg indrømme, at det virker på mig, som om det er en ualmindelig kompliceret lovgivning, som det vil være meget vanskelig at gennemføre, og hvis Socialdemokratiets kvinder tror, at det er gavnligt for børnefamilierne og for kvindesagen, kan jeg kun, ligesom jeg gjorde ved førstebehandlingen, sige, at dér tager Socialdemokratiets kvinder fejl. Jeg synes stadig, det er ejendommeligt, at man ikke hører noget som helst til de socialdemokratiske mænd vedrørende dette forslag, at det kun er kvinder, der står som forslagsstillere på lovforslaget fra Socialdemokratiet. Jeg kunne godt tænke mig at høre fra fru Helle Degn, hvad grunden egentlig er til det.

Vi stemmer naturligvis nej, fordi dette er skadeligt for virksomhederne. Vi mener, at danske virksomheder får pålagt restriktioner nok, også i denne regerings tid.

Vi tror også, at der kan komme den stemning hos arbejdsgiverne, at man ikke vil an tage kvinder i den fødedygtige alder, og det er vel ikke det resultat, man vil nå med dette

forslag, men det kan udmærket godt blive konsekvensen.

Som sagt stemmer vi naturligvis imod beslutningsforslaget, og vi stemmer helt sikkert også imod lovforslaget, når det kommer.

Arbejdsministeren (Henning Dyremose):

Når regeringspartierne stemmer nej, er det – hvad fru Pia Kjærsgaard har ret i – fordi det er en meget kompliceret lovgivning, og regeringspartierne ønsker ikke at binde sig til resultaterne af overvejelserne på nuværende tidspunkt.

Jeg vil godt for god ordens skyld understrege, at ordførerne for Socialdemokratiet, de Radikale, SF og VS har forstået det helt rigtigt, når de betragter mit indlæg som en invitation til, at vi i fællesskab arbejder videre med disse problemer i sommerens løb med henblik på at finde en model, som så forhåbentlig kan skaffe et bredt flertal her i Folketinget. Det er min intention – jeg siger det bare for en sikkerheds skyld.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Nu skal arbejdsministeren naturligvis ikke være nervøs for, at jeg lægger alt for stor afstand mellem regeringspartierne og Socialdemokratiet, Det Radikale Venstre, SF og VS, men det er udmærket, at arbejdsministeren selv var oppe at fortælle, hvordan han stiller sig i forhold til folketingsflertallet.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslaget til folketingsbeslutning vedtoges med 71 stemmer (S, SF, RV og VS) mod 62 (KF, V, CD, FP og KRF).

Formanden:

Om denne vedtagelse vil der nu blive givet meddelelse til arbejdsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

11) Anden behandling af lovforslag nr. L 32:

Forslag til lov om ændring af lov om private registre m.v. og lov om offentlige myndigheders registre.